

Kraków, 18 stycznia 2024 r.

Polski Alarm Smogowy
ul. Felicjanek 10/6, 31-104 Kraków
polskialarmsmogowy@gmail.com
tel. 731-764-909

Szanowny Pan Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

**Apel o pilne rozwiązanie kryzysu finansowego w programie Czyste Powietrze
i przeznaczenie dwóch miliardów złotych z RePower Europe na wypłaty dla gospodarstw domowych**

Szanowny Panie Premierze,

Z dużą nadzieją przyjęliśmy Pana zapowiedź Pana Premiera sprzed dwóch tygodni dotyczącą zainicjowania w Polsce procesu termomodernizacji domów na wielką skalę. Z podobnym optymizmem podeszliśmy do deklaracji zawartej w umowie koalicyjnej, iż koalicja rządząca będzie walczyć ze smogiem m.in. poprzez przyspieszenie procesu wymiany źródeł ciepła oraz termomodernizacji.

Działania te są konieczne, gdyż Polska jest krajem o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu w całej Unii Europejskiej, które przyczynia się każdego roku do ponad 40 tysięcy przedwczesnych zgonów.

W tym kontekście bardzo niepokoi nas fakt utraty płynności finansowej w programie Czyste Powietrze. Jak wskazało Ministerstwo Klimatu i Środowiska w zeszłym tygodniu zaległości w wypłatach dotacji wynoszą 300 milionów złotych i przyrastają o około 100 milionów złotych tygodniowo. Obecnie kilkanaście tysięcy gospodarstw domowych, które zdecydowały się na wymianę kopciuchów i termomodernizację domów czeka na zaległe wypłaty.

Biorąc powyższe pod uwagę kwota 200 milionów złotych na ratowanie programu, którą zapowiedziało Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie rozwiązuje obecnego kryzysu. Mając na uwadze fakt, że pod koniec zeszłego roku wpłynęła do Polski zaliczka 5 miliardów Euro (około 22 miliardy złotych) w ramach RePower Europe, z dużym zdziwieniem przyjęliśmy wiadomość alokowania jedynie 200 milionów złotych na Czyste Powietrze w celu rozwiązania obecnego kryzysu. Ta kwota to mniej niż 1% zaliczki z RePower Europe. Jednocześnie należy zaznaczyć, że na finansowanie programu Czyste Powietrze zaplanowano 3,1 mld euro z Krajowego Planu Odbudowy. Stanowi to 12% budżetu dotacyjnego KPO przyznanego Polsce. Alokowanie niecałych 10% z RePower Europe (2 miliardy złotych) rozwiązałoby obecny problem płynności finansowej w Programie Czyste Powietrze.

Rok 2023 był rokiem rekordowym w Programie Czyste Powietrze (217 tysięcy gospodarstw domowych złożyło wnioski). Był to też pierwszy rok w, którym gospodarstwa domowe zaczęły traktować inwestycje w termomodernizację domów jako sposób na obniżenie rachunków za energię i przeciwdziałanie kryzysowi energetycznemu. Jeśli obecny kryzys Programu Czyste Powietrze potrwa jeszcze kilka tygodni należy spodziewać się wyhamowania tempa realizacji programu i - wbrew obietnicom Pana Premiera - w drugiej połowie roku zamiast być rekordzistami w skali Europy będziemy doświadczać zapaści w programie i spadku zainteresowania pozyskaniem środków na termomodernizację oraz wymianę kopciuchów.

Dlatego apelujemy do Pana Premiera o przeznaczenie 2 miliardów złotych z RePower Europe na program Czyste Powietrze i pilne działania w kierunku odblokowania środków KPO na ten cel, a w dalszej kolejności środków Funduszu Spójności.

W imieniu Polskiego Alarmu Smogowego, Andrzej Guła
Michał Hetmański, prezes Fundacji Instrat